

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

اختیارات مصطفیٰ

29-October-2020

ہفتہ وراہ د سن٘تو دکہ اج٘ماع کنبی کیدونکے

د سن٘تو دک بیان

(For Islamic Brothers)

د اجتماع میلاد (1442ھ)، او هفته واری اجتماع 29 اکتوبر 2020 بیان

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^ط

اِخْتِيَارَاتِ مُصْطَفَى ﷺ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَى آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَعَلَى آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا نُورَ اللَّهِ

تَوَيْتُ سُنَّتَ الْإِعْتِكَافِ (ترجمہ: ما د سُنَّتِ اعْتِكَافِ نَيْتِ او كِرُو)

مُحْتَرَمُو اسلامي ورونرو! چي کله جُمات ته داخل شی، او یاد موی نو د اِعتِكَافِ نَيْتِ کوئی، تر خو چي جُمات کنبی ئي نو د اِعتِكَافِ ثواب به موی کیری. او ضمناً به ستاسو د پاره په جُمات کنبی خوراک خنباک هم جائز شی.

د دُرُودِ شَرِيفِ فَضِيلَتِ

زموږ به د خورږ نبي، مَدَنِي تاجدار مُحَمَّدِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

فرمان مبارک دے: ”بیشکه الله عَزَّوَجَلَّ يوه فرشته زما په قبر مقرره کړي ده

او هغې ته ئې د ټول مخلوق د آوازنو اوریدلو طاقت ورکړې دے، پس د قیامتہ پورې چې څوک په ما باندې درود شریف لوی نو هغه ما ته د هغه او د هغه د پلار نوم پیش کوي. وائی، فلانی بن فلانی په تاسو صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ باندې درود پاک لوستلے دے۔“ (مَجْمَعُ الرُّوَادِ ج ۱۰ ص ۲۵۱ حدیث ۱۷۲۹۱)

جہاں کے مولا جہاں کے سرور سلام تم پر سلام تم پر
طیب عالم حبیبِ داور، سلام تم پر سلام تم پر

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

محترموا اسلامي ورونړو! د ثواب حاصلولو د پاره د بيان اوریدو نه مخکښې ښه ښه نیتونه کوو: فرمانِ مُصْطَفَی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ”نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ“ د مُسْلِمَانِ نِيَّت د هغه د عمل نه بهتر دے۔¹

مدني گل: نيك او جائز كار كښې چې څومره ښه نیتونه زیات وي هغه همره به ثواب هم زیات کیري.

د بیان اوریدلو نیتونه

❖ ښو ښو نیتونو سره د شروع نه تر آخرې پورې بیان واورئ ❖ پوره توجه سره د بیان اوریدلو نیت اوکړئ ❖ که قلم او ډائري لری نو د آهمو نکاتو نوټ

¹ معجم کبیر سهل بن سعد الساعدي... الخ، ۶/۱۸۵، حدیث ۵۹۴۲

کولو نيٽ هُم اوکړئ۔

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

خوږو او محترموا اسلامي ورونږو! اول خو مونږ له د الله پاک شکر ادا کول پکار دي چې هغه مونږ ته يو حل بيا د دولسم ربيع الاول شريف مُقَدَّسه نُوراني شپه رانصيب کړه۔ نن ډيره اهمه شپه ده، دا شپه ډيره عظيم الشانه شپه ده، دا شپه د ډيرو فضائلو او برکتونو شپه ده ❖ دا هغه عظيمه شپه ده کومه شپه چې د کائنات د ټولو نه زيات د شان و شوکت والا هستی سَيِّدُ الانبياء، حبيبِ کبريا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سره نسبت لري ❖ دا هغه عظيمه شپه ده چې د شب قدر نه هُم غوره ده (ماثبت بالسنة، ص ۱۵۳) ❖ دا هغه عظيمه شپه ده په کومه شپه چې د حضرتِ آمينه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا د رحمتونو ډک کور نه يو داسې نُور او ځليدلو چې ټول عالم ئې روښانه کړو او هر طرف ته نُور خور شو ❖ دا هغه عظيمه شپه ده چې پکښې هر طرف ته خوشحالي خورې شوې ❖ دا هغه عظيمه شپه ده چې د کُفر او شرک تيارې پکښې ختمې شوې ❖ دا هغه عظيمه شپه ده په کومه شپه چې الله پاک په مسلمانانو باندې عظيم احسان کړې دے ❖ دا هغه عظيمه شپه ده په کومه شپه چې شيطان سره د خپلو ملگرو رسوا شو ❖ په دې عظيمه شپه د آسمان ستوري هُم دُنيا طرف ته مائل شو ❖ دا هغه عظيمه شپه ده چې د

شپو سردارہ ده ❖ دا هغه عظیمه شپه ده په کومه شپه چې د فرښتو سردار حضرت جبرائیلِ آمین عَلَيْهِ السَّلَام په مشرق او مغرب کښې او د خانه کعبه د پاسه جنډے اولگولې (خَصَائِنِ کَبْرِی ۱۰/۸۴ ملخصاً) ❖ دا هغه عظیمه شپه ده چې په دې شپه کښې د الله پاک د محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دُنْيَا ته د تشریف راورپلو په وجه د ایران د بادشاه کسریٰ په محل زلزله راغله او په هغې کښې چاودونه اوشو ❖ دا هغه عظیمه شپه ده چې په دې شپه د ایران د زرو کالو نه بله آتش گده [یعني لوی اور] پخپله مړ شو ❖ دا هغه عظیمه شپه ده چې په دې کښې د الله پاک په حُکْم د آسمانونو او جَنَّتِ دروازے بیرته کړے شوه ❖ دا هغه عظیمه شپه ده په کومه شپه چې د آسمان نه د نُور باران را وریدله وو ❖ دا هغه عظیمه شپه ده په کومه شپه چې فرښتو د دواړو جهانو د سردار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دُنْيَا ته تشریف راورپلو باندې ډیرې ډیرې خوشحالی کړې وے ❖ دا هغه عظیمه شپه ده چې په دې شپه مَكِّي مَدَنِي تاجدار، شهنشاہ عرب و عَجَم، شفاعت کوونکي، د خلقو غم درد لرې کوونکي، نُور والا آقا جنابِ احمدِ مُجْتَبِيِ مُحَمَّدِ مُصْطَفِيِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دې دُنْيَا ته تشریف راورپلو او د کُفْر و شُرک ټولې تیارے لرې شوه۔ مولانا حسن رضا رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د دې بَرَکتونو والا، عظمتونو والا، رحمتونو والا مبارکې شپه نه د فیضان [یعني بَرَکتونه] حاصلولو د پاره څه ښه فرمائی:

سحابِ رحمتِ باری ہے بارہویں تاریخ
 ہمیں توجان سے پیاری ہے بارہویں تاریخ
 ہزار عید ہوں ایک ایک لفظ پر قرباں
 تمام ہوگی میلادِ انبیا کی خوشی
 دلوں کے میل ڈھلے گل کھلے سُروڑ ملے
 چڑھی ہے آج یہ تقدیرِ خاکساروں کی
 خدا کے فضل سے ایمان میں ہیں ہم پورے
 ولادتِ شہِ دیں ہر خوشی کی باعث ہے
 ہمیشہ تُو نے غلاموں کے دل کئے ٹھنڈے
 حَسَن ولادتِ سرکار سے ہوا روشن
 کرم کا چشمہ جاری ہے بارہویں تاریخ
 عَدُو کے دل کو کٹاری ہے بارہویں تاریخ
 خوشی دلوں پہ وہ طاری ہے بارہویں تاریخ
 ہمیشہ اب تری باری ہے بارہویں تاریخ
 عجیب چشمہ جاری ہے بارہویں تاریخ
 خدا نے جب سے اُتاری ہے بارہویں تاریخ
 کہ اپنی روح میں ساری ہے بارہویں تاریخ
 ہزار عید سے بھاری ہے بارہویں تاریخ
 جلے جو تجھ سے وہ ناری ہے بارہویں تاریخ
 مرے خدا کو بھی پیاری ہے بارہویں تاریخ

(ذوقِ نعت، ص ۱۲۱-۱۲۲)

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

خورو او محترموا اسلامي ورونرو! مونره واوريدل چي دا خومره عظيمه
 شپه ده چي په دې کنبی نبي رحمت، شفيع امت، شه نشاه نبوت، تاجدار رسالت
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دې دنيا ته تشریف راوړے دے، راضي چي اول د امير
 اهل سنت دامت برکاتهم العالیه عطا کړو د مرحبا يا مصطفى په نعرو د دې نوراني
 شپه استقبال کوو۔ که کيدے شي نو مدني جنډے او پرقوي او بنه په
 جوش او جذبه او محبت او عقيدت د مرحبا يا مصطفى نعرو اولگوئ۔

سرکار کی آمد مرحبا سردار کی آمد مرحبا
 آمنہ کے پھول کی آمد مرحبا رسولِ مقبول کی آمد مرحبا
 پیارے کی آمد مرحبا اچھے کی آمد مرحبا
 سچے کی آمد مرحبا سوہنے کی آمد مرحبا
 موہنے کی آمد مرحبا مختار کی آمد مرحبا
 پر نور کی آمد مرحبا سراپا نور کی آمد مرحبا

[راخئِ چپی اوس پبنتو کبئی ہُم نعرے اولگوو،

د سرکار آمد مرحبا د سردار آمد مرحبا
 د آمنہ د دلدار آمد مرحبا د شاندار آمد مرحبا
 د خوبِ نبی آمد مرحبا د گرانِ نبی آمد مرحبا
 د ریبتونی آمد مرحبا د بنائستہ آمد مرحبا
 د بنکی آمد مرحبا د مختار آمد مرحبا
 د سترگو د تور آمد مرحبا د زہ د تکور آمد مرحبا

مرحبا یا مصطفیٰ مرحبا یا مصطفیٰ مرحبا یا مصطفیٰ مرحبا یا مصطفیٰ

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

خورو او مُحترموا اسلامي ورونرو! نن زمونرد بيان موضوع ده ”اختیاراتِ

مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ“ اِنْ شَاءَ اللهُ په دې کښې به مونږه ډيرې ښکلې
ښکلې خبرې اورو-

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

د حضرت سَيِّدُنَا عَبْدِاللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روايت دے چې مونږه
د دواړو جهانو د سردار مَكِّي مَدَنِي مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په دربار
کښې حاضر وو چې د قبيله بنه سُلَيْم يو کس سَمْسَره ښکار کړي وه او په
خپل لستونږي کښې ئې پټه کړي وه او په هغه ځائے تيريدلو، هغه چې
زمونږ گنډه اوليدله نو تپوس ئې اوکړو چې دا خلق څوک دي؟ نو هغه ته
چا اووئيل چې دا د هغه کس مجلس دے چې هغه ځان ته د الله رسول
واي- هغه چې دا واوريدل نو د خپلې سورلۍ نه گوز شو او د خلقو په
مينځ کښې ورتير شو او د الله پاک آخري رسول مُحَمَّدٍ عَرَبِيٍّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته ئې بد رد وئيل شروع کړل- حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې د هغه
دا گستاخي اوليدله نو عرض ئې اوکړو: يَا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ!
اجازت را کړئ چې سر ترينه کټ کړم- خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اِرشاد
أُوفَرْمَائِيلَ: اے عُمَرَه! آيا تا ته نه ده معلومه چې جِلْم و درگزر [يعني نږي
او معاف کول] د نُبُوَّت د اوصافو نه دي، بيا خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د
هغه طرف ته مُتَوَجِّه شولو نو هغه اووئيل: په لات او عَزَى (بتانو) مې د
قَسَم وي! زه به په تاسو ايمان نه راوړم- خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ورته
أُوفَرْمَائِيلَ: اے آعراي! ته چا او کومې خبرې دې خبرې ته را اوپارولې

او مجبورہ ئی کرې چې ته داسې خبرې اوکرې او زما د مجلس عزت اونکرې۔ اعرابي اووئیل: په لات او عزی (بُتانو) مې د قَسَم وي! زه به په تاسو هله ایمان راوړم چې زما دا سَمَسَره په تاسو ایمان راوړي۔ دا ئی اووئیل او سَمَسَره ئی د لیستونړي نه را اوویدستله او د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مخې ته ئی کینبودله۔ خور اقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سَمَسَره ته آواز اوکړو نو هغې په ډیر زیات ادب عرض اوکړو: **لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ** یعنی یا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! زه حاضره یم او زه په دې حاضرې باندې ډیر فخر لرم۔ ټولو حاضر و خلقو د هغې خبره واوریدله او پرې پوهه شو۔ بیا ترینه خور نبی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تپوس اوکړلو: ستا معبود څوک دے؟ هغې عرض اوکړو: زما معبود هغه دے د چا عرش چې په آسمان کښې دے او هُم د هغه بادشاهي په زمکه هُم ده، د هغه رحمت په جَنَّت کښې دے او د هغه عذاب په جَهَنَّم کښې دے۔ بیا ترینه خور مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تپوس اوکړلو: اے سَمَسَره دا اووایه چې زه څوک یم؟ هغې په اوچت آواز کښې اووئیل: **أَنْتَ رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ** یعنی تاسو د ټولو جهانونو د **رَبِّ** رَسُول او آخري نبی ئی، **وَقَدْ خَابَ مَنْ كَذَّبَكَ** او چا چې تاسو دروغ اوگنړلئ هغه نامراده شو۔ دا منظر ئی چې اولیدلو نو هغه اعرابي دومره متاثره شو چې فوراً ئی کلمه اووئیله او مسلمان شو او عرض ئی اوکړو: یا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ زه چې کله راغلم نو زما په نظر کښې د زمکې په سر باندې ستاسو نه زیات بل څوک ناخوښه سره نه وو خو اوس زما دا حال دے چې تاسو زما په

نزد زما د ځان او زما د مور و پلار نه ما ته زیات گران ئې۔ خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد افرمائیل: د الله د پاره ځم دے چي تا ته ئې د داسې دین هدایت درکړو چې دا به همیشه غالب اوسي او کله به نه مغلوب کیري۔ بیا خوږ مُصْطَفِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه ته د سُورَةُ الْفَاتِحَةِ او سُورَةُ الْاِخْلَاصِ تعلیم ورکړو نو هغه چې د قرآن پاک دا دوه آیتونه واوریدل نو عرض ئې اوکړو: ما غټ غټ فصیح و بلیغ (خواره کلامونه) اوگږده او مختصر هر قسم کلامونه اوریدلي دي خو قَسَم په ځدائے! ما تر نن پورې د دې نه اوچت او د دې نه بهتر کلام کله هم نه دے اوریدلے۔¹

د داتا آمد مرحبا

د آقا آمد مرحبا

د اولی آمد مرحبا

د مولی آمد مرحبا

خوږو او مُحْتَرَمو اسلامي ورونړو! الله پاک خپل آخري نبي مُحَمَّدِ عَرَبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته د زمکې او آسمان حکومت عطا کړے دے، چنانچه څنگه چې د خوږ مُصْطَفِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حکومت په انسانانو دے هُم دغسې په پیریانو او ځناورو، په هوا کښي الوتلو والا مرغو او په ونو او کانږو هُم د هغوئې صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حکومت دے، د هغوئې حکومت په فرش هُم دے او په عرش هُم دے۔

امیرِ اَهْلِسُنَّتْ په وسائل بخشش کښي څه ښکلي لیکي:

¹... مجتم اوسط، ج 4، ص 283، حدیث: 5996 مختصراً

تری فرش پر حکومت تری عرش پر حکومت
 توشہنشہ زمانہ مدنی مدینے والے
 بَعَطَّے رَبِّ حاکم تُو ہے رِزق کا بھی قاسم
 ہے تراسب آب و دانہ مدنی مدینے والے¹

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّى اللهُ عَلَی مُحَمَّد

خو رو او مُحترمو اسلامي ورونرو! تاسو اوليدل چي سَمَسَره (چي يو به
 زبانه خُناور دے هغې) خنګه د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د سوالنو جوابونه
 ورکړل، د الله پاک د معبود کيدلو او د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د آخري نبي
 کيدلو گواهي ئې هُم ورکړه- دا زمونږ د خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ شان دے
 چي د سرکشو پيريانو او انسانانو نه سوا هر مخلوق هغوئي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د
 الله پاک رَسُول مڼي- خنګه چي

حضرت جابر بن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائي: مونږه د نبيانو د سردار،
 مَدَنِي تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سره د يو سفر نه واپس راتللو کښي د (قبيله)
 بَنُو نَجَّار د يو باغ خوا ته اورسيدلو نو مونږ ته معلومه شوه چي په باغ کښي
 يو سرکشه اوښ دے چي هغه هيخ خوک هُم باغ ته ننوتلو ته نه پريريدي،
 چي خوک داخيلدل غواړي په هغه حمله کوي-

1... وسائل بخشش، مرمم ص ۳۲۵۔

حضرت جابر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وَايِي چې خلقو نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته د دې خبرې ذکر او کړو نو خوږ. مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تشریف راورلو او باغ ته داخل شولو او اوبس ئې را اوبللو نو هغه خپل خټ په زمکه باندې رابنکلو رابنکلو کښې د هغوئې په خدمت کښې حاضر شو۔ بيا خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د هغه پرې را اوغوښتلو او ور وائي چولو او مالک ته ئې حواله کړو۔ بيا خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د خلقو طرف ته مُتَوَجَّه شولو او اوئې فرمائيل: بے شکه په زمکه او آسمان کښې د سرکشو پيريانو او [سرکشو] انسانانو نه سوا هر څيز دا تسليموي چې زه د الله رَسُول يم۔¹

اے عاشقانِ رَسُول! الله پاک خپل آخري نبي مُحَمَّدِ عَرَبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته د خپلو خزانو گنجيانې [يعني چاينې] ورکړې دي۔ او ټول جهانونه ئې د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په تَصَرُّف کښې ورکړې دي چې تاسو چا ته څه غواړئ ورکړئ، چې څنگه غواړئ ورکړئ۔

انہیں خدا نے کیا اپنے ملک کا مالک انہیں کے قبضے میں رب کے خزانے آئے ہیں²

حضرت عَلَّامه مولانا مُفتي مُحَمَّد امجد علي اعظمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: حُضُورِ اَقْدَس صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د الله پاک نائِبِ مُطلق دے، ټول جهان د حُضُورِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په اختيار کښې ورکړے شو او د هغوئې صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د حُکْم لاندې کړے شو، چې څه غواړي هغه کولے شي، چا ته

1... مسند امام احمد بن حنبل، ج: ۳، ص: ۳۱۰۔

2... سامان بخشش، ص: ۱۳۹۔

چہ خہ اوغوارِی ورکولے شی او د چا نہ چہ خہ غوارِی واپس ئی
 اخستلے شی، پہ تول جهان کنبہ د هغوئی حُکم بدلولو والا هیخ خوک
 نشتہ، تول جهان د هغوئی محکوم دے او هغوئی د خپل **رَبِّ** تعالیٰ نہ سِوا د
 هیخ چا محکوم نہ دے، د تولو انسانانو مالِک دے، خوک چہ حُضور صَلَّی اللہُ
 عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم خپل مالِک نہ گنری هغه بہ د سُنّتو د خوروالی نہ محرومہ
 اوسی، تولہ زمکہ د مَکّی مَدَنی مُصطفیٰ صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ملک دہ، تمام
 جَنّت د هغوئی صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم جاگیر دے، مَلکُوتِ السَّمَوٰتِ وَالْاَرْضِ (یعنی د
 آسمانونو اور زمکے تولہ بادشاہی) د حضور صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د فرمان تر
 لاندی (یعنی حُکم منلو والا) دی، حُضور صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم تہ د جَنّت او
 دوزخ گنجیانہ [چایانہ] پہ لاس مبارک کنبی ورکری شو، رِزق او
 خیر او د ہر قِسْمہ عطاگانہ د حُضور صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د دربار نہ
 تقسیمیری، دُنیا او آخرت د حُضور صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د عطا یوہ حصّہ دہ۔¹
 رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د خپل **رَبِّ** تعالیٰ پہ عطا د جَنّت مالِک دے،
 جَنّت عطا کوونکے دے، چا تہ چہ غوارِی ور عطا ئی کری۔²
 بخاری شریف پہ حدیث نمبر 17 کنبی فرمانِ مُصطفے صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
 دے: اِنَّمَا اَنَا قَاسِمٌ وَاللّٰهُ یُعْطِیْ یعنی اللہ ئی ما تہ عطا کوی او زہ ئی
 تقسیموم۔³

1... بہار شریعت، 1/81-83، حصہ: 1- بتغیر قلیل

2... فتاویٰ رضویہ، 13/662.

3... بخاری، کتاب العلم، باب من یرد اللہ بہ خیرا یفقه فی الدین، 1/42، حدیث: 41.

د مَدَنی آمد مرحبا د مکی آمد مرحبا
 د قَرَشی آمد مرحبا د عَرَبی آمد مرحبا
 د مُطَلَبی آمد مرحبا د ہاشمی آمد مرحبا
 صَلَّى اللهُ عَلَيَّ عَلِيٌّ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيَّ عَلِيٌّ مُحَمَّدٌ

اے عاشقانِ میلاد! زمونہر د خور آقا مکی مدنی مُصطفیٰ صَلَّى اللهُ عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خنکہ بنکلی عطاگانہ دی۔ د سوالکرو خولی خنکہ دکوی او خنکہ د جنت خوشخبری ورکوی، راضی چہ پہ دہ بارہ کنہی یو حدیث پاک واورو چنانچہ: حضرت سیدنا ربیعہ بن کعب اسلمی رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: ما به شپہ د حضورِ اقدس صَلَّى اللهُ عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پہ خدمت کنہی تیرولہ، نو ما د اوداسہ اوبہ او د هغوئی صَلَّى اللهُ عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ضرورت خیزونہ (لکہ مسواک) خان سرہ واخستل او د هغوئی صَلَّى اللهُ عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پہ خدمت کنہی حاضر شوم، نو رَحْمَةُ الْعَالَمِينَ صَلَّى اللهُ عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد افرمائیلو: سَلِّ! یعنی اوغوارہ خہ غوارہ؟ ما عرض اوکرو: اَسْأَلُكَ مُرَافَقَتَكَ فِي الْجَنَّةِ یعنی (آقا صَلَّى اللهُ عَلَيَّ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) پہ جنت کنہی ستاسو رفاقت (یعنی گاونہ) غوارم. (لکہ داسی عرض چہ کوی)

تجھ سے تجھی کو مانگ لوں تو سب کچھ مل جائے

سو سوالوں سے یہی ایک سوال اچھا ہے

(د رحمت دریاہ نور پہ جوش کنہی راغے او) اوئی فرمائیل: ”اَوْ غَيْرَ

ذَلِكَ یعنی نور ہُم خہ غوارہ؟“ ما عرض اوکرو: بس صرف ہُم دا۔ □

تجھ سے تجھی کو مانگ کر مانگ لی ساری کائنات
مجھ سا کوئی گدا نہیں تجھ سا کوئی سخی نہیں

(چپی حضرت سیدنا ربیعہ بن کعبِ اسلمی رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پہ جَنَّتِ کنبی گاونہ اوغوبنتو او نورئی د خہ حاجت طلب کولو نہ انکار اوکرو) نو سرکارِ نامدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اُفرمائیل: ”فَاعِتِي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ“ یعنی پہ خپل نفس باندې د کثرتِ سُجُودِ (یعنی زیاتو نفلونو) پہ ذریعہ زما مدد اوکړه. (مُسْلِمُ ص. ۲۵۳ حدیث ۴۸۹)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

خه چپی غوارې اوغواره!

سُبْحَانَ اللهِ! سُبْحَانَ اللهِ! سُبْحَانَ اللهِ! دې حدیثِ مبارکِ خو زمونږه ایمان تازه کړو. حضرت سیدنا شیخ عبدالحق محدثِ دهلوی رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ فرمائی: د سرکارِ مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بغیر د خه تَقْفِيْدِ وَتَخْصِيصِ نه مُطْلَقاً دا فرمائیل: سَلِّ؟ یعنی اوغواره خه غوارې؟ دا خبره ظاهروي چپی ټول مُعاملات د سرورِ کائنات صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په مبارکو لاسو کنبی دي، هغوئی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چپی خه غوارې، چا له چپی غوارې د خپل رِبِّ عَزَّوَجَلَّ په حُکْمِ ئې ورکوي.

رُسلُ انْهیں کا تو مُرْثِدِه سنانے آئے ہیں انْهیں کے آنے کی خوشیاں منانے آئے ہیں
فرشته آج جو دُھو میں مچانے آئے ہیں انْهیں کے آنے کی شادی رچانے آئے ہیں

یہ سیدھا راستہ حق کا بتانے آئے ہیں
یہ بھولے مچھڑوں کو رستے پہ لانے آئے ہیں
انہیں خدا نے کیا اپنے نلک کا مالک
جو چاہیں گے جسے چاہیں گے یہ اسے دیں گے
سُنو گے ”لا“ نہ زبانِ کریم سے نوری
یہ حق کے بندوں کو حق سے ملانے آئے ہیں
یہ بھولے بھٹکوں کو ہادی بنانے آئے ہیں
انہیں کے قبضے میں رب کے خزانے آئے ہیں
کریم ہیں یہ خزانے لٹانے آئے ہیں
یہ فیض و جود کے دریا بہانے آئے ہیں¹
سلطان کی آمد مر حبا
ذیشان کی آمد مر حبا
غیب دان کی آمد مر حبا
آقائے عطار کی آمد مر حبا
صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

اے عاشقانِ رسول! آقا صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تہ اللہ پاک ہغہ اختیارات
ورکری دي چي د هغې خه انتها نشته، اللہ پاک پہ قرآن مجید کنبی ارشاد
فرمائی: وَمَا أَنْتُمْ بِالرُّسُولِ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَكُمُّ عَنْهُ فَأَنْتَهُوْا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿مَفْهُوم﴾ ترجمہ کنزالایمان: او خہ چي تاسو تہ رسول عطا کري
هغه واخلى او د خه نه مو چي منع کري هغې نه منع اوسى او د اللہ نه
اويريرى، بيشکه د اللہ عذاب سخت دے۔ (سورہ حشر، آیت 7) يعنى رسول
کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چي تاسو تہ خه حکم درکري د هغې اتباع

1... سامان بخشش، ص ۱۳۹۔

اوکړئ ځکه چې په هر حکم کښي د نبي کریم ﷺ اطاعت واجب دے او د څه نه مو چې منع کړي د هغې نه منع اوسئ۔¹

اے عاشقانِ رسول! د الله پاک په عطا سرکارِ دوعالم ﷺ ته دا اختیار هم حاصل دے چې څه خيز غواړي فرض او واجب ئې کړي يا ناجائز او حرام ئې کړي او د يو عام حکم نه چې څوک غواړي مُستثنیٰ (يعني جُدا) کړي دا د حُضُور ﷺ په خصوصياتو کښي يو عظيم الشان خصوصيت دے او دا لويو لويو فقهاءے کرامو، مفسرينو، محدثينو او مجتهدينو بيان کړي دي۔ امام اهل سنت امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ليکي: ائمه مُحَقِّقِينَ تصريح (يعني واضح طور) فرمائي چې احکام شريعت حُضُور ﷺ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حواله کړے شوي دي، چې څه خبره غواړي واجبه ئې کړي، چې څه غواړي ناجائزه ئې کړي، کوم خيز يا کوم کس چې د څه حکم وغيره نه غواړي مُستثنیٰ (يعني جُدا) کړي۔

د الله پاک د خور حبيب ﷺ د خصوصي اختيار دليل د قرآن و حديث نه ثابت دے، واورئ:

د حلال يا حرام قرار کولو اختيار

د قرآن کریم د ډيرو آيتونو او ډيرو حديثونو نه ثابته ده چې رسول الله ﷺ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ څه خيز غواړي حلال يا حرام، فرض يا واجب ئې کړي۔

1... تفسیر صراط الجنان، ج ۱۰، ص ۵۵۔

اللہ تعالیٰ د خپل محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دوه صفتونه دا بیان کړي

دي:

وَ يُجِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَ يُحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ الْخَبِيثَاتِ

امفهوم [ترجمه کنز الایمان]: او پاک خیزونه

به د هغوئي د پاره حلال قرار کوي او

گنده خیزونه به پرې حرام کوي-

(پاره 9، سورة اعراف، آیت 157)

په حدیث مبارک کښي دي: [يعني حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پخپله

فرمائي] اِنِّي حَرَمْتُ كُلَّ مُسْكِرٍ يَعْنِي بيشکه نشه راوړونکے هر خيز ما

حرام کړے دے-¹

❖ د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د کوم خيز حلال قرار کول يا حرام قرار

کول، دا خصوصیت صرف د يو خوا حکامو د پاره نه وو بلکه د ټولو

احکامو د پاره عام وو بلکه زمونږه آقا و مولا مُحَمَّدٍ عَرَبِيٍّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

وَسَلَّمَ ته الله پاک تر دې پورې اختيار ورکړے وو چې تاسو څه حُکْم

غواړئ، د چا د پاره ئې چې غواړئ خاص ئې کړئ- څنگه چې

❖ دا شرعي اختيار هغوئي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چې د يو صحابي

د پاره ئې د پينځو په ځائ دوه لمونځونه فرض کړل-

❖ دا شرعي اختيار حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چې صرف د

أُجْرَدَه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د پاره ئې د شپږو مياشتي د چيلی قرباني جائز قرار کړه-

¹... نساى، ص ۸۶۶، حديث: ۵۶۱۳-

❖ دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چي يواڻي د حضرت خُزيمه بن ثابت رَضِيَ اللهُ عَنْهُ گواهي ئي د دوو قائم مقام قرار ڪړه۔

❖ دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چي په حرم مڪه ڪنبي ئي اِذْخَرَ بوتي ڪٽ ڪول حلال قرار ڪړو۔

❖ دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چي پخپله ئي ريڻم حرام قرار ڪړو او هُم دا حرمت ئي د حضرت زُبَيْرِ بْنِ عُوَامِ او حضرت عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په حق ڪنبي حلال قرار ڪړو۔

❖ دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چي د حضرت آسما بنتِ عُمَيْسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا د پاره ئي د خاوند د وفات عِدَّتِ دري ورځي قرار ڪړو۔

❖ دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چي د قرآنِ پاڪ آيت ورنبودل ئي حق مهر قرار ڪړو۔

❖ دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چي حضرت براء رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ته ئي د سرو زرو د گوتئ اچولو اجازت عطا ڪړو۔

❖ او دا شرعي اختيار هُم حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو د حضرت سُرَاقه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د پاره ئي د سرو زرو ڪڙي [بنگري] اچول جائز قرار ڪړل۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ [د حضرت علی رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د مازدیگر د لمانحہ د پارہ ئی] پریوتلے لمر بیرتہ را اوخیژولو۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ سپورمئ ئی دوه تُکِرے کرہ۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ سپورمئ بہ د هغوئی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په اشاره اخوا او دینخوا کیدلہ۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ د گوتو مبارکونہ ئی د اوبو چینے روانې شوه۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ د حبیب بن یساف کت شوه لاس ئی بیرتہ اولگولو۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ د حضرت عبداللہ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ماته شوي پندی ئی جوړه کرہ۔

❖ دا شرعی اختیار ہُمْ حُضُورَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته حاصل وو چہ په غَزْوَه بَدْر کنبې ئی حضرت عکّاشه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته لرکے ورکړو او د هغې نه نُورَه جوړه شوه۔

شاه کونین جلوہ نما ہو گیا رنگ عالم کا بالکل نیا ہو گیا

ایسا اعزاز کس کو خدانے دیا جیسا بالائز مرتبہ ہو گیا
 ایسی نافذ تمہاری حکومت ہوئی تم نے جس وقت جو کچھ کہا ہو گیا¹

د شاہ کون و مکان آمد مرحبا د رب د محبوب آمد مرحبا
 د سلطانِ عَرَبِ آمد مرحبا د رسولِ عَجَمِ و عَرَبِ آمد مرحبا
 صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ عَلَی مُحَمَّدٍ

د زمکی د خزانو مالک

خوبرو او مُحترمو اسلامي ورونرو! تاجدارِ رسالت، شهنشاهِ نبوت صَلَّی اللهُ
 عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ ته د خپل **رَبِّ** په بارگاه کښي هغه کمال حاصل دے چې د
 دوئي نه مخکښي يو نبي ته هُم حاصل نه وو- الله پاک د زمکو د خزانو
 کُنجانې [يعني چا بيانې] ور عطا کړي دي څنگه چې

د حضرت سَيِّدُنَا أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے چې سرکارِ دو عالم
 صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائي: زه اوده ووم چې د زمکې ټولې خزانے
 راوړے شوې او زما په دواړو لاسو کښي کښنودے شوې-²

1... قباړه بخشش، ص ۴۴-

2... بخاری، کتاب الاعتصام، ج ۴، ص ۵۴، دار طوق النجاة، صحیح مسلم کتاب المساجد، ج ۱، ص ۳۷۲، دار احیاء

کنجی تمہیں دی اپنے خزانوں کی خدانے
 محبوب کیا مالک و مختار بنایا
 کونین بنائے گئے سرکار کی خاطر
 کونین کی خاطر تمہیں سرکار بنایا¹
 صَلُّوا عَلٰی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ عَلٰی مُحَمَّد

د لاسونو مبارکو بَرکت

خورو او مُحترموا اسلامي ورونرو! اللہ پاک چي کله يو بنده ته څه نعمت وړکوي نو هغه ته د هغې د استعمال اختيار هُم وړکوي، لکه مونږ ته ئې چي سترگې را کړي دي نو مونږ ته ئې اختيار هُم را کړے دے چي کله غواړو پتې ئې کړو او چي کله غواړو او ئې غروو- چنانچه

اللہ پاک چي کله خپل محبوب صَلَّی اللہُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ته ټول نعمتونه وړکړل نو په هر څيز کښي د خير کثير سره سره ئې د زمکې د ټولو خزانو گنجيانې هُم وړکړې او دا اختيار ئې هُم وړکړو چي چا ته غواړئ د دُنیا دولت وړکړئ غني ئې کړئ او چا ته چي غواړئ د آخرت نعمتونه وړکړئ او د اللہ ولي ئې کړئ- که غواړئ نو په خپل بَرکت سره ورله يو مَوْتے څيز ډير کړئ- څنگه چي

حضرت سَيِّدنا اَنَس بن مالک رَضِيَ اللہُ عَنْهُ فرمائي: زما آقا مُحَمَّدِ مُصطَفی صَلَّی اللہُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم چي کله حضرت زَيْنَب رَضِيَ اللہُ عَنْهَا سره نکاح اوکړله نو زما مور اُمُّ سُلَيم ما ته اُو فرمائيل: آيا مونږه د خور آقا مُحَمَّدِ مُصطَفی صَلَّی اللہُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ

1... ذوقِ نعت ص ۴۷

وَسَلَّمَ په خدمت کښي څه نذرانه او نه ليرو؟ ما عرض اوکړو: جي بالکل! داسې ضرور اوکړئ- نو زما مور کجورې، غورې او پښې واخستل او حلوه ئې پخه کړه، بيا ئې هغه په يو لوبښي کښې واچوله او اوښې فرمائئ: اے اَنَس! دا لوبښه زما د آقا، رسولِ خُدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دربار ته يوسه او عرض اوکړه چې يا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! دا زما مور راليرې ده، هغې ستاسو په خدمت کښي سلام پيش کړې دے او عرض ئې کړې دے چې دا معمولي شان تُخفه زمونږ له طرفه قبوله کړئ- [حضرت اَنَس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ] فرمائئ: زه د حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په دربار کښې حاضر شوم او څه مې چې والډه فرمائيلي وو هُم هغسې عرض مې اوکړو، نو حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اُفرمائيل: دا کيرده- بيا ئې اُفرمائيل: لا رښه او فلانکے فلانکے را اوغواره او د دې نه علاوه چې څوک هُم تا سره په لاره کښي ميلاو شي هغوئې ته هُم دعوت ورکړه- زه اوتلم او د کوم کوم کس چې هغوئې صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نوم اخسته وو، هغوئې ته مې دعوت ورکړو او څوک چې را ته په لاره کښي ميلاويدل هغوئې ته مې هُم دعوت ورکولو- چې کله کور ته بيرته راغلم نو څه گورم چې کور د صحابه کرامو نه ډک دے- دلته د حضرت اَنَس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه تپوس اوکړې شو چې ستاسو د ټولو شمير څومره وو؟ هغوئې اُفرمائيل: درې سوه (300)- فرمائئ چې بيا ما اوليدل چې سرکارِ دوعالم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خپل لاس مبارک په هغه حلوه کيښودلو او څه چې الله پاک اوغوښتل هغوئې صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه اولوستل- بيا خور نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لس لس کسان راغوښتل شروع کړل- هغوئې به د هغه

لونبی نہ خورلہ او دوئی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به ورته فرمائیل چي د الله نوم اخلی او هر کس د خپلې مخې نه خوري-

فرمائي چي هغه ټولو ځان بنه مور کړو- يوه ډله به وتله نو بله به را داخله شوه، تر دې چي ټولو اوخورلہ نو ماته ئې اوفرمائیل: اے اَانس! لوبسے اوچت کړه، ما اوچت کړو، زه نه پوهيږم چي حلوه هغه وخت زياته وه چي کله ما هغه کينبودي وه او که هغه وخت چي کله ما اوچته کړه-¹

کرديا پنے خزانوں کا خدا نے مالک بے طلب جس کو جو چاہیں عطا کرتے ہیں
میں تیری دین کے قرباں کہ تیرے منگتا تجھ سے جو چاہتے ہیں مانگ لیا کرتے ہیں²

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

خورو او محترموا اسلامي ورونرو! دا هم هغه انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دے چي کله خپلې والده اُمّ سُلَيْم رَضِيَ اللهُ عَنْهَا دربار نبوي کنبی حاضر کړے وو او عرض ئې کړے وو چي: يا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! دا زما ځوئ ستاسو خادم دے- تاسو صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ده د پاره دُعا اوکړئ- چي دا ئې واوريدل نو د الله پاک حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دُعا اوکړه: يا الله! د ده په مال کنبی

1... بخاری، ج ۵۱۲، ص ۱۳۲۴، دار المعرفه، مشکاة المصابیح، کتاب احوال القیامة، ج ۵۹۱، ص ۲۹۱، دار الکتب العلمیه، بیروت

2... قتالہ بخشش، ص ۱۸۶

بَرَکَتِ عطا کرے، دہ مال زیات کرے، دہ اولاد زیات کرے او خہ چے تا
آنس ته عطا کرے دی په هغے کنبی بَرَکَت ورکرے۔¹

دا دُعا داسے قبوله شوه چے په عامو باغونو کنبی به په کال کنبی یو خُل
میوه کیدله خو د حضرت آنس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باغونو کنبی به په
کال کنبی دوه خُله میوه کیدله، په اولاد کنبی ئې داسے بَرَکَت اوشو چے یو
سل اته وِدشت (128) حَامن او دوه لونږه ئې پیدا شوې، او د لمسو شمیر
خو ئې هډو معلوم نه دے او الله پاک یو کم سل (99) کاله عمر ورکرے۔
دا ټول بَرَکتونه د الله پاک د خور حَبیب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د دعا په وجه
ورکرے شو۔²

نه اے آقا کوئی تم سا ہوا ہے	نه ہے تم سانه کوئی ہوگا آگے
رضائے حق تری مرضی شہا ہے ³	تری مرضی رضائے حق ہے مولیٰ
د سردار آمد مرحبا	د سرکار آمد مرحبا
د داتا آمد مرحبا	د آقا آمد مرحبا
صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ	صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ!

1... مکتوبہ، ص ۵۷۵۔

2... مکتوبہ، ص ۵۷۵۔

3... سامان بخشش، ص ۲۱۴۔

خورو او محترموا اسلامي ورونرو! شهنشاهِ ختمِ نبوتِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ له
الله پاک يو جدا شان ورکړے دے، چنانچه

په کجورو کنبی دومره برکت

حضرت سیدنا ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: په يوه غزوه کنبی اسلامي
لبنکر سره د خوراک د پاره هيخ هم پاتې نه شو. د الله عَزَّوَجَلَّ خور رسول
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ما ته افرمائيل: تا سره څه شته دے؟ ما عرض اوکړو،
په توبسه دان کنبی لربې شان کجورې شته دے. اوئې فرمائيل: راوره. ما
حاضرې کړې او هغه ټولې يو وښت (21) وے. سرکارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ وَسَلَّمَ په هغې باندې خپل لاس مبارک کيښودو او دُعا ئې اوکړه بيا ئې
اوفرمائيل: لس کسان را اوبله! ما را اوبلل، هغوئې راغلل او بنه په مړه
ئې اوخولې او لاړل. بيا ئې د لسو کسانو رابللو حُکم اوفرمائيلو، هغوئې
هم اوخولې او لاړل. دغسې لس لس کسان راتلل او په مړه به ئې
خولې او تلل به، تر دې چې ټول لبنکر اوخولې او څه چې باقي پاتې
شوې د هغې په باره کنبی ئې اوفرمائيل: اے ابوهريره! دا په خپل توبسه
دان کنبی اوساته او چې کله غواړې لاس پکنبی دننه کوه او د دې نه ئې را
اوباسه خو توبسه دان مه نسکوره! حضرت سیدنا ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ
فرمائی: ما د سرکارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په ظاهري ژوند او بيا د
حضرت سیدنا ابوبکر صديق او د حضرت سیدنا عمر فاروق اعظم او د
حضرت سیدنا عثمان غني عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ د خلافت د زمانے پورې د هم
هغه کجورو نه خولې او خرچ کولې تخمیناً (يعني اندازاً) پنځوس وسقه

خو مې فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَرَكَرِي دِي اُو دوه سوه وَسَقَه نه زِيَاتِي مَا خورِلي دِي.
چې کله حضرت سَيِّدُنَا عُمَانِ غَنِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ شهيد شو نو هغه توبنه دان
زما د کور نه غلا شو.

کس سے ممکن ہے صفت حضرت رَسُولُ اللَّهِ کی جب کہ خالق خود کرے بہت رَسُولُ اللَّهِ کی

خورو خورو اسلامي ورونرو! يو وَسَق شپيته صاع او يو صاع 70 توله
(يعني درې سيره شپړ چيټاکي) وي. په دې حساب باندي د هغه يو وږدشت
کجورو نه د زر منه نه زياتي کجوري اوخوړے شوې. دا ټول د اللَّهِ
عَزَّوَجَلَّ د کرم لويي شان دے چې هغه خپل خور حبيب صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
وَسَلَّمَ ته بيشميره اختيارات او عَظِيمُ الشَّانِه مُعْجِزَات وركړي دي. يقيناً د
دواړو جهانو د سردار صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مبارك شان خو ډير لويي دے.

يخني ئي په گرمي کبني بدله کره

خورو او مُحْتَرَمو اسلامي ورونرو! د خورِ مَدَنِي مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
حکومت په هر خيز وو تر دې چې يخني او گرمي هم د هغوئي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
وَسَلَّمَ تابع وو، چې هغوئي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به يخني ته حُكْم اوکړو نو هغه به
په گرمي کبني بدله شوه، څنگه چې

حضرت سَيِّدُنَا بِلَال حَبشي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فرمائي: ما په يوه يخه شپه د سحر
اذان اوکړو نو څوک لمانځه له رانغلل، ما بيا اذان اوکړو- بيا څوک رانغلل،
نو خورِ نبي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را نه تپوس اوکړو: اے بِلَال! څه معامله ده؟ ما

عرض اوکړو: زما مور او پلار د په تاسو قربان وي، یخني هغوي په مشقت کښي اچولي دي- خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دعا اوکړه: يا الله د دوي نه یخني ختمه کړې- حضرت بلال رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائي چې ما د دې دُعا نه پس اوليدل چې خلقو ځان ته ببوزے [پکے] وهلو-¹

خوږو او محترموا اسلامي ورونږو! مونږ به جښن ولادت و له نه کوو چې هُم دا خو هغه کریم آقا دے چې د خپل **رب** محبوب او د کائنات د تخليق باعث دے-

حضرت سَيِّدُنَا عَبْدِاللهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا فرمائي: اللهُ پاک فرمائي: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَوْلَاكَ مَا خَلَقْتُ الْجَنَّةَ لَوْلَاكَ مَا خَلَقْتُ الدُّنْيَا يعني زما د په خپل عِزَّت و جلال قَسَم وي! اے محبوبه! که ته نه وے نو ما به جَنَّت نه پيدا کولے، که ته نه وے نو ما به دُنْيَا نه پيدا کولے-²

هغه هستي زمونږه خوږ آقا مَكِّي مَدَنِي مُصْطَفِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دے د چا د راتلو خوشخبرياني به چې انبيائے کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَام وړکولې نو بيا به مونږه هُم د خوږ مُصْطَفِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د راتلو خوشحالي و له نه کوو او و له به د مرجبا نعرے نه لگوو-

آدمِ مصطفیٰ مر حبا مر حبا	آدمِ مجتبیٰ مر حبا مر حبا
يار رسولِ خدا مر حبا مر حبا	جان تم پر خدا مر حبا مر حبا

1... دلائل النبوة، ج ۶، ص ۲۲۳، دارالکتب العلمیة

2... فردوس الاخبار، ۲ / ۳۵۸، حدیث: ۸۰۹۵

آئے پیارے نبی ہر طرف تھی خوشی چار سوشور تھامر جا مر جا

د سید آمد مر جا د جید آمد مر جا

د طیب آمد مر جا د طاہر آمد مر جا

د حاضر آمد مر جا د ناظر آمد مر جا

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

د گرمی او یخنی نہ ئی بے نیازہ کرلو

حضرت سیدنا عَلِيُّ الْمُتَّقِي شيرِ خُدا رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: نبی پاک صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ زما د پاره دُعا او کرلہ: يا اللهُ! دې د یخنی او گرمی نہ بے نیازہ کرې، فرمائی: د هغه ورځې نه پس زما نه کله گرمي شوي ده او نه کله یخني- هغوئي به په سخته گرمی کښي پیره قبا اغوستله او په سخته یخنی کښي به ئې دوه نری کپرے واغوستلې-¹

د زرو کالو د عبادت ثواب

اے عاشقانِ رسول! په دولس ربيع الاول روژه اونیسے چې د حضور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ولادت شریف په ورځ روژه نیول د **رب** کریم د نعمت شکر دے او په دې کښي ډیر زیات اجر و ثواب دے- زمونږ خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به د هر گل په ورځ روژه نیوله او دغسې به ئې خپل یوم ولادت مناوولو، څنگه چې حضرت سیدنا أَبُو قَتَادَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی چې د حضور

1... سیرت حلبیة، غزوه خبیر، ج ۳، ص ۵۳، دارالکتب العلمیة

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په خدمت کښې د گُل د ورځې د روژې تپوس اوکړې شو نو ارشاد ئې اوفرمائيل: په هُم دې ورځ زما ولادت [يعني پيدائش] شوه وو او په هُم دې ورځ په ما وحی نازله شوي وه،

په دې فرمان عالیشان کښې د داسې ورځو د روژو د مُسْتَحَب کيدلو طرف ته اشاره ده په کومو ورځو کښې چې د الله پاک نعمتونه نازل شوي وي، په دې اُمّت باندې چې د الله پاک کوم د ټولو نه لوئې نعمت نازل شوه د هغه د حضرت مُحَمَّدٍ مُصْطَفَى اَحْمَدِ مُجْتَبَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ولادت [يعني پيدائش] د هُم دې لوئې نعمت د نازلیدلو په ورځ روژه نيول ډيره ښه خبره ده و لِهَذَا په دې مياشت کښې ډيرې روژې نيول پکار دي-

په جواهر غيبي کښې دي چې د دولسم ربيع الاول په ورځ روژه نيولو والا ته د زرو (1000) کالو د عبادت ثواب ميلاوېږي، د دې نه علاوه د 16، 5 او 26 ربيع الاول د روژې نيولو هُم ډير ثواب دے-¹

اے عاشقانِ رسول! کوشش اوکړئ چې د 12 ربيع الاول روژه اونيسئ او خپل خوږ خوږ آقا مگي مَدَنِي مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته ئې اِصَالِ ثواب کړئ او دغسې خپل خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ سره د خپل محبّت اظهار اوکړئ.

¹... جواهر غيبي، ص ۶۱۷-

د تیلی تھون ترغیب

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ دَعْوَتِ اسلامي په ټوله دُنیا کښې د دعوتِ اسلامي د 108 نه زیات شعبه جات قائم دي، په دې شعبه جاتو کښې مَدْرَسَةُ الْمَدِينَةِ او جَامِعَةُ الْمَدِينَةِ هُم شامل دي، چې په دې کښې د علم دین او د قرآن مجید د حَفْظ و ناظِرِه فِی سَبِيلِ اللّٰهِ تعلیم ورکولے کیري۔ په مُلک او بیرونِ مُلک کښې 851 (اته سوه او یو پنځوس) جَامِعَاتُ الْمَدِينَةِ او 4201 (خلور زره، دوه سوه او یو) مَدَارِسُ الْمَدِينَةِ کښې تقریباً 258947 (دوه لاکه اته پنځوس زره نهه سوه او ووه خلویښت) طَلَبَه و طالبات دینی تعلیم حاصلولو او د قرآن کریم په حفظ و ناظره کښې مشغول دي، صرف د دې دوو شعبه جاتو سالانه اخراجات په کروړونو کښې دي۔

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ 15 نومبر 2020، 28 رَبِيعُ الْاَوَّلِ 1442 هجري د اتوار په ورځ به د ورځې 2:00 بجو نه واخله بله ورځ سحر 5:00 بجے پورې د تیلی تھون (یعني د چنده جمع کولو د مهم) سلسله وي، د پاکستانی کرنسے مطابق به یو یونټ 10 زره روپے وي، د ملک او بیرونِ ملک مَدَارِسُ الْمَدِينَةِ او جَامِعَاتُ الْمَدِينَةِ د قیام و انتظام او جُمْلَه اخراجاتو د پاره ډیر ډیر تعان اوکړی۔

د دعوتِ اسلامي هفته وارہ د سُنْتُو ډکه اجتماع کښې

لوستلو والا (6) دُرودِ پاك او (2) دُعَاگانې

﴿1﴾ د شَبِ جُمُعے [يعني د جُمُعے د شپې] دُرود

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ

الْحَبِيبِ الْعَالِي الْقَدْرِ الْعَظِيمِ الْجَاهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ

بزرگانو فرمايلي دي چې خوك هره شبِ جُمُعے (يعني د جُمُعے او زيارت مينځنۍ شپه كښې) دا دُرود شريف پابندئ سره كم از كم يو ځل لولي [هغه به] د مرگ په وخت كښې د سرکارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ديدار كوي او قبر كښې د داخلیدو وخت كښې هُم، تر دې چې سرکارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به هغه قبر كښې د خپل رَحمت نه ډكو لاسونو باندې كوزوي.¹ راځي چې مونږه هم په شريكه دا دُرود اووايو.

﴿2﴾ ټول گناهونه مُعاف

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَسَلِّمْ

1... افضل الصلوات على سيد السادات، الصلاة السادسة والخمسون، ص 151 مخلصاً

حضرت سیدنا انس رضی اللہ تعالیٰ عنہ نہ روایت دے چي تاجدارِ مدینہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمائیے دي: خوك چي دا دُرودِ پاك لولي كه ولا ر و و نو كنبينا ستلو نه مخكنبې او كه ناست و و نو اودريدلو نه مخكنبې به د هغه گناھونه مُعاف كړے شي. راحئ چي مونږه هم په شريكه دا دُرود اووايو.

﴿3﴾ د رَحْمَتِ اويَا دروازے:

صَلَّى اللّٰهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

خوك چي دا دُرودِ پاك لولي په هغه به د رَحْمَتِ اويَا دروازے بېرته كړے شي.¹ راحئ چي دا دُرود هم په شريكه اووايو.

﴿4﴾ د شېږ لاکه دُرود شريف ثواب

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللّٰهِ صَلَاةً دَائِمَةً
بِدَاوَامِ مُلْكِ اللّٰهِ

حضرت اَحْمَد صاوي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ د بَعْضُو بُزُرْكَانُو نه نَقْل كوي: دا دُرود شريف يو ځل لوستلو باندي د شېږو لاکو دُرود شريف لوستلو ثواب حاصلېږي.² راحئ چي دا دُرود هم په شريكه اووايو.

1... القول البدیع. الباب الثانی، ص ۲۷۷

2... افضل الصلوات على سيد السادات. الصلاة الثانية والخمسون، ص ۱۳۹

﴿5﴾ قُرْبِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى لَهُ

يوه ورخ يو کس راغلو نو حُضُورِ اَنُورِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه د خپل ځان او صِدِّيقِ اکبرِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په مينځ کښې کښينولو، په دې صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ حيران شو چې دا څوک ذی مرتبه [يعني اوچتے مرتبے والا] دے! چې کله هغه لارو نو سرکار صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اوفرمائيل: دے چې کله په ما باندې دُرُودِ پاك لولي نو داسې ئې لولي¹. راځئ چې مونږه ئې هُم په شريکه اووايو.

﴿6﴾ دُرُودِ شَفَاعَتِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْ لَهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

د شَفِيعِ اُمَّتِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانِ مُعْظَمِ دے: څوک چې داسې دُرُودِ شريف اولولي، د هغه د پاره زما شفاعت واجب شي.² راځئ چې دا دُرُودِ هُم په شريکه اووايو.

1... القول البديع، الباب الاول، ص ۱۲۵

2... الترغيب والترهيب، كتاب الذکر والدعاء، ۲/۳۲۹، حديث: ۳۰

﴿1﴾ دیوزر ورخو نیکی:

جَزَى اللَّهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ

حضرت سیدنا ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روایت دے چې سرکارِ مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائیلي دي: د دې د لوستونکي د پاره فربنسته یوزر ورخو پورې نیکی لیکي.¹ راځئ چې مونږه ئې هُم په شریکه او وائيو.

﴿2﴾ داسې ده لکه شې قدر ئې چې حاصل کړو

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

(د خدائے حلیم وکریم نه سوا هیڅ څوک د عبادت لائق نشته، الله پاک دے چې د ووه وارو آسمانونو او د عرش عظیم پروردگار دے) فرمانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چا چې دا دُعا درې ځله اولوستله نو لکه هغه چې شې قدر حاصل کړو.² راځئ چې مونږه هُم دا دُعا په شریکه او وائيو.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

1... مجمع الزوائد، کتاب الادعية، باب في كيفية الصلاة... الخ، ۱۰/۲۵۴، حدیث: ۱۲۰۵

2... تاریخ ابن عساکر، ۱۵۵/۱۹، حدیث: ۲۳۱۵